

Η νέα παραγωγή της Alpha Square, που σε μετάφραση του Ανδρέα Αραούζου έλαβε τον τίτλο «Το Αρχείο», στα αγγλικά ονομάζεται «Hansard»: το επίσημο αρχείο όλων των δημόσιων κοινοβουλευτικών συζητήσεων. Ο συγγραφέας Σάιμον Γουντς με αρχειακή ακρίβεια δένει το κείμενό του με μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, όταν το καλοκαίρι του 1988 στο αγγλικό κοινοβούλιο εγκρίθηκε το Άρθρο 28 του Νόμου περί Τοπικής αυτοδιοίκησης. Σύμφωνα με το εν λόγω Άρθρο, οι τοπικές αρχές δεν έπρεπε να προωθούν την ομοφυλοφιλία, να δημοσιεύουν υλικό σχετικό με την ομοφυλοφιλία και να επιτρέπουν τη διδασκαλία αποδοχής της ομοφυλοφιλίας στα σχολεία. Γραμμένο το 2019, το έργο παίρνει για βάση το πολιτικό υλικό των προηγούμενων δεκαετιών και επιτίθεται με σαρκασμό και ευφράδεια στον μονόχροτο συντηρητισμό της κυβέρνησης της Μάργκαρετ Θάτσερ, διατυπώνοντας όμως αλήθειες διαχρονικές για τη σύγκρουση ιδεολογιών.

Είναι πάντα ενδιαφέρον να βλέπεις την ιδιότητα του ηθοποιού, που υπήρξε ο Σάιμον Γουντς, πίσω από τον συγγραφέα. Παρατηρούμε τρεις γραμμές θεατρικής παράδοσης που ενώθηκαν στο «Αρχείο». Η μια είναι η πλούσια αγγλική παράδοση της πολιτικής σάτιρας, η οποία άνθισε στη σκηνή και στη μικρή και μεγάλη οθόνη, στόχοι της οποίας υπήρξαν τόσο μορφές μυθοπλασίας, όσο και υπαρκτά ιστορικά πρόσωπα, χωρίς καν χρονική απόσταση (θυμάμαι το λαμπρό «The Audience» του Πίτερ Μόργκαν από το National Theatre Live. Και γιατί μας τα κόψανε;) Η άλλη ηγιάζει από το «Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ» του Άλμπι (σ' ένα έργο «απόγονο» αριστουργήματος του Άλμπι, στο «Και τώρα οι δύο μας» του Αλεξάντρ Γκέλμαν, το 1999, ο Βαρνάβας Κυριαζής και η Αννίτα Σαντοριναίου έπαιξαν το μοναδικό τους ντουέτο). Ο Γουντς όχι απλά δεν κρύβει τις καταβολές των ηρώων του, αλλά δημιουργεί ένα αφιέρωμα στον Άλμπι.

Ως σκηνοθέτης της παράστασης, ο Ανδρέας Αραούζος υιοθετεί τον τρόπο του Άλμπι, όπου σε ασταμάτητο οικογενειακό εμφύλιο το σκορ των οδυνηρών χτυπημάτων μεταξύ των συζύγων Ρόμπιν και Νταϊάνα Χέσκεθ αλλάζει συνεχώς, αφού και οι δύο είναι τόσο ανελέητα εύστοχοι όταν πετυχαίνουν τα τρωτά σημεία του άλλου. Πόσο πνευματώδης φαίνεται η Νταϊάνα και με πόσο σαρωτικό σαρκασμό εκφράζει τις θέσεις της αριστερής αντιπολίτευσης, σμίγοντας στον λόγο της το πολιτικό με το προσωπικό, το οποίο αποκαλύπτει σταδιακά και βασανιστικά. Ο Υπουργός της κυβέρνησης των συντηρητικών, ο Ρόμπιν έχει κουραστεί να αμύνεται των κυβερνητικών και εν μέρει των προσωπικών του θέσεων, προσπαθώντας

ν' ανοίξει το νήμα του περιβόητου Άρθρου ως τρόπο να προφυλάξει τους νέους από το να γίνουν, όπως τους βλέπει ο ίδιος, δυστυχισμένοι. Αγανακτεί όταν οι επιθέσεις προέρχονται από μια άπραγη, τεμπέλα, αλκοολική, όπως βλέπει τη γυναίκα του, αλλά κι απ' όσους αυτή εκπροσωπεί.

Η τρίτη γραμμή θεατρικής παράδοσης που θα ήθελα να αναφέρω (παρότι απομακρύνθηκα αρκετά από τις δύο άλλες) είναι η αρχαιοελληνική μεταφορική μορφή των Τύψεων, που ως Ερινύες- Αλεπούδες καταστρέφουν τον κήπο της οικογένειας Χέσκεθ, αρνούμενες να τους αφήσουν κάποιες ψευδαισθήσεις αυτο- και αλληλοσυνχώρεσης.

Η παραγωγή ευτύχησε να έχει πρωταγωνιστές την Αννίτα Σαντοριναίου και τον Βαρνάβα Κυριαζή, οι οποίοι ως έμπειροι επαγγελματίες δεν στοχεύουν στο ξάφνισμα του κοινού, με την απότομη αποκάλυψη της οικογενειακής τραγωδίας των ηρώων τους. Η θλίψη που βαραίνει τους ήρωές τους είναι το υπόβαθρο της κάθε σκηνής, του κάθε βλέμματός, μπορούν και την εκδηλώνουν ταυτόχρονα με τις εξάψεις της μάχης. Ακόμα κι όταν το κοινό γελά με τις ηχηρές καμτσικίες των αλληλοκατηγοριών, τα μάτια των δύο συμπρωταγωνιστών είναι γεμάτα απόγνωση και τρυφερότητα. Οι μουσικές πινελιές του Σταύρου Μακρή στήριζαν τους ηθοποιούς στα συναισθηματικά γκρο πλαν που έσπινε ο σκηνοθέτης. Ειδικά σημαντικές υποκριτικές είναι οι στιγμές που ένας από τους δύο μένει μόνος στη σκηνή. Ο τραγικός θάνατος του γιού τους τούς χώρισε κάποτε, αλλά οι αβάσταχτες ενοχές τους έδεσαν άρρηκτα στα χρόνια που ακολούθησαν.

Ο Ανδρέας Αραούζος πρέπει να απόλαυσε τη συνεργασία με τους πρωταγωνιστές του. Κι οι δύο έρχονται από σπουδαίες δουλειές που έκαναν: «Ληρ», «Cyprus Avenue», «Φιλουμένα Μαρτουράνο»... Όχι μόνο τεράστιες υποκριτικές ανηφόρες αλλά και ογκώδη κείμενα. Δεν ρώτησα αν τα τανάλια της «Θυμέλης» ανάγκασαν την παραγωγή να βγει σε τόσο μικρή απόσταση από το κλείσιμο των προηγούμενων κύκλων παραστάσεων των ηθοποιών, αλλά μια αίσθηση βιασύνης η παραγωγή άφηνε. Όχι στον υποκριτικό τομέα, όχι, επειδή αυτοί οι δύο γλυκά και μαστορικά κάλυπταν ο ένας τον άλλο, αλλά να, το σκηνικό του Γιώργου Γιάννου, εκτός από τα όμορφα παράθυρα και τον κήπο, όλα ωραία φωτισμένα από τον Νικόλα Μυλωνά, περιείχαν και κάποια υπερβολικά πρόχειρα έπιπλα. Σε παρένθεση, μια βρύση στην κουζίνα, ένα περισσότερο φροντισμένο φόρεμα της κας Σαντοριναίου στο τέλος, κάποια άλλη λύση για το μεγάλο τραπέζι στο οποίο αναφέρονται οι σύζυγοι με νοσταλγία, χρειαζόνταν. Ασήμαντα πράγματα, βέβαια.

Κριτική

ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

ΜΕ ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑ

«Το Αρχείο» του Σάιμον Γουντς σε σκηνοθεσία Ανδρέα Αραούζου